

Toruń, dnia 20 października 2017 r.

Dr Adam Kola
Prodziekan ds. Organizacji i Rozwoju
Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia
Wydział Filologiczny
UMK
w miejscu

**Raport dot. losów absolwentów
wraz z rekomendacjami w zakresie doskonalenia jakości kształcenia
na Wydziale Filologicznym**

Przebieg procedury dot. badania losów absolwentów na WF:

We wrześniu przekazano raporty przedstawicielom poszczególnych kierunków i specjalności studiów w Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, którzy opracowali raporty cząstkowe i przekazali je do Wydziałowego Koordynatora ds. Jakości Kształcenia – Prodziekana ds. Organizacji i Rozwoju. Na posiedzeniu Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia dnia 3 października 2017 r. przyjęto rekomendacje. Do dnia 20 października 2017 r. przygotowano raport wraz z rekomendacjami (zgodnie z Zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika nr 103 z dnia 5 lipca 2016 r.).

Należy przy tym podkreślić, że zarówno Uwagi wprowadzające, jak i Analiza szczegółowa oraz Rekomendacje, przynajmniej w pewnej części, dotyczą kwestii, które podnoszone były przed rokiem.

Uwagi wprowadzające:

1. Rekomendacje na podstawie tak niewielkiej liczby odpowiedzi na większości specjalności/kierunków na WF nie mają mocy wiążącej. Większa liczba odpowiedzi dot. jedynie f. polskiej i angielskiej.
2. Ze względu na duże zróżnicowanie oferty dydaktycznej WF, wprowadzenie jednorodnych rekomendacji dla całego Wydziału nie jest możliwe. Należy każdorazowo dopasowywać rekomendacje do poszczególnych kierunków studiów i specjalności.
3. Brak pełnych odpowiedzi, odpowiedzi na wszystkie pytania, również utrudnia budowanie wiążących rekomendacji dla WF.

4. Szczegółowe raporty dot. poszczególnych kierunków i specjalności znajdują się w dokumentacji WF.

Tabela 1. Liczba ankiet na poszczególnych kierunkach i specjalnościach, które zostały poddane analizie.

Nazwa kierunku/specjalności	6 m-cy
Lingwistyka stosowana j. francuski z j. arabskim I st.	2 os., 14%
Lingwistyka stosowana: j. francuski z j. hiszpańskim	5 os., 31%
Lingwistyka stosowana j. włoski z j. hiszpańskim	7 os., 30%
Filologia polska I st.	13 os., 20%
Filologia polska II st.	12 os., 20%
Filologia klasyczna I st.	1 os., 50%
Filologia klasyczna II st.	2 os., 50%
Wiedzy o kulturze śródziemnomorskiej I st.	1 os., 33%
Filologia germańska I st.	2 os., 9%
Filologia germańska II st.	4 os., 29%
Filologia bałkańska I st.	2 os., 38%
Filologia bałkańska II st.	3 os., 33%
Kulturoznawstwo I st.	7 os., 35%
Kulturoznawstwo II st.	9 os., 41%
Filologia angielska I st.	16 os. (w tym 5 os. NS)
Filologia angielska II st.	30 os. (w tym 15 os. NS)
Filologia angielska II st.	12 os., 50%
Filologia rosyjska I st.	6 os., 26%
Filologia rosyjska II st.	5 os., 42%
Filologia romańska I st.	9 os., 35%,
Filologia romańska II st.	7 os., 42%
Filologia japońska	3 os., 13%
Filologia włoska	2 os., 18%

Analiza:

1. W związku z dużą liczbą kierunków i specjalności na WF niemożliwym jest przygotowanie jednorodnego raportu dot. studiów prowadzonych przez jednostkę.
2. W badaniu na poszczególnych kierunkach wzięło udział od 1 do 30 osób, od 9% do 50% absolwentów. Wysoki odsetek odpowiedzi otrzymujemy na kierunkach, na których jest niewielu studentów (np. 50% na f. klasycznej tj. 1 os.; wyjątkiem f. angielska II st. spec. translatoryka).
3. Trzeba jednak z zadowoleniem odnotować, że zdecydowana większość absolwentów WF studiów I i II st., dalej się uczy (zwłaszcza w przypadku st. I) lub pracuje

(zwłaszcza w przypadku st. II). Wśród pracujących występuje różnica między studiami I i II stopnia. Po ukończeniu I stopnia absolwenci podejmują często pracę bez wynagrodzenia. Wszystkie ankiety wyraźnie wskazują na minimalny odsetek osób bezrobotnych lub nie podejmujących innych aktywności edukacyjnych czy zawodowych.

4. Wciąż jeszcze nie wszyscy pracują na umowę o pracę, ale należy zauważyć poprawę w tych wskaźnikach w stosunku do poprzednich lat.
5. W związku z wielością kierunków i specjalności trudno wskazać na jeden wiodący obszar zatrudnienia absolwentów WF. Występuje w tym zakresie duże zróżnicowanie. Wskazać można na powtarzające się branże, zgodne zresztą z profilami naszych absolwentów i przygotowaniem do rynku pracy oferowanym przez WF: turystyka, tłumaczenia, IT, sprzedaż, obsługa klienta, praca biurowa, media, reklama i promocja, edukacja (zob. kolejny punkt), kultura i sztuka, itd. Pewną poprawę widać np. w większym odsetku polonistów pracujących w zawodzie, chociaż dopiero kilkuletni okres obserwacji pozwoliłby określić, czy jest to stała zmiana, oparta m.in. na praktycznym profilu prowadzonych studiów.
6. W zasadzie brak zatrudnienia w edukacji w przypadku WF, wyjątek wciąż stanowi f. angielska, w pewnym zakresie również f. polska.
7. Trzeba także podkreślić, że znaczna większość absolwentów WF pracuje, większość jest z pracy zadowolona (w zależności od kierunku, ale jest to średnio od ok. 75% absolwentów do nawet 100%, co w przypadku niewielkiej liczby odpowiedzi nie jest niestety w żaden sposób miarodajne).

Rekomendacje:

1. Należy podjąć działania na rzecz **zwiększenia udziału absolwentów w badaniach** dot. ich losów. Można to osiągnąć związuąc ich bardziej z Wydziałem Filologicznym UMK, np. poprzez prezentację losów absolwentów, informowanie o ważnych wydarzeniach, itd., co zresztą w ostatnich latach jest czynione. W związku z tym, że to nie WF realizuje badania, nie jest to rekomendacja odnosząca się wprost do naszych działań.
2. Wciąż konieczny jest większy nacisk na nauczanie **kompetencji miękkich** (czy by być bardziej precyzyjnym, na uświadamianie studentom, że to dzięki WF zdobywają te kompetencje, i że to jest ważny atut na rynku pracy), w tym np. – na f. polskiej i na f. obcych – **nauki języków obcych** (zwłaszcza dot. to j. angielskiego; często podkreślana znajomość na niższym poziomie niż wymagana), także tych, które nie są związane z profilem studiów. Rekomendacja: większa liczba dostępnych zajęć w j. angielskim, co już jest realizowana w ramach anglojęzycznego cyklu dla studentów Erasmusa, który jest otwarty dla wszystkich studentów WF (w dalszej perspektywie – konieczność powołania programów studiów w całości prowadzonych

w językach obcych, zwłaszcza w języku angielskim). Postulowane jest wprowadzenie: **obsługi komputerów na zaawansowanym poziomie** (np. umiejętności edytorskich), rozwiązywania konfliktów (w tym m.in. w ramach kursów pedagogicznych), itd. Trzeba wszakże podkreślić, że zmiany programowe wprowadzane w ostatnich latach, uwzględniły część z tych postulatów (ze względu na zakres czasowy badań nie są one jeszcze widoczne w tych wynikach). Do rekomendacji w tym zakresie należy dodać ew. podkreślanie w sylabusach możliwość nabywania kompetencji miękkich, albowiem takie kwestie są na różnych zajęciach podejmowane; ważne, by były one później weryfikowane i sprawdzania.

- Większy nacisk na zdobywanie **umiejętności praktycznych** (na filologiach obcych – języki specjalistyczne) oraz – podobnie jak przed rokiem – **zwiększenie liczby praktyk proponowanych przez uczelnię, a także innych form współpracy uczelni z przedsiębiorcami**. Wiele z tych elementów jest już realizowanych na WF pod wpływem poprzednich ankiet. Zmiany te nie uwidaczniają się jeszcze w badanej grupie, bowiem ich wprowadzenie nastąpiło w kolejnych cyklach dydaktycznych. Można tu wskazać na dodatkowe kursy z kompetencji miękkich, Akademię Zawodu, spotkania realizowane we współpracy z Biurem Karier, spotkania z pracodawcami, Program Stażowy, wyjazdy na praktyki w ramach programu Erasmus+, itd. Zatem spora liczba inicjatyw, które zostały wprowadzone w ostatnich latach, a na których efekty musimy poczekać.

Podsumowanie:

Analiza wyników ankiet absolwentów na wszystkich kierunkach i specjalnościach studiów prowadzonych na WF wyraźnie wskazuje, że ich sytuacja na rynku pracy jest dobra – dot. to zarówno poziomu zatrudnienia, jak i stopnia zadowolenia. Należy również odnotować, że wskazane rekomendacje (postulaty stawiane przez naszych absolwentów) zostały w pewnej mierze już wprowadzone pod wpływem wcześniejszych ankiet, albo też są sukcesywnie wprowadzane, wyraźnie wyznaczając kierunek zmian w programach studiów na WF, w coraz większym i lepszym stopniu odpowiadając na wyzwania rynku pracy (przykłady zmian zachodzących na polonistyce w zakresie profilu praktycznego, filologia obcych – translatorskiego, kulturoznawstwie – nowych mediów i studiów dot. Dalekiego Wschodu, doskonale to obrazują). Jedyнным niepokojącym sygnałem jest – mimo wszystko – stosunkowo niska responsywność ankiet, co w przypadku kierunków o niewielkiej liczbie studentów (a tak jest w przypadku WF często) daje mało miarodajne wyniki.